

IJburg ontwikkelt zich in een goede richting, ondanks de crisis. Tot die slotsom kwam het IJburgberaad, nu drie maanden geleden. De vertegenwoordigers van woningexploitanten, zorg- en welzijnsorganisaties, politiek en bewoners wierpen niet alleen een blik in de toekomst, ze wisselen ook successen uit: Een zomer zonder overlast, goede samenwerking bij wijkgerichte integrale zorg, kansen op het gebied van jeugd en onderwijs en steeds meer bewoners die met initiatieven komen om IJburg prettig en leefbaar te maken.

[Lees meer](#)

formule ij

*ijburgberaad
visie & werkelijkheid*

Ze zijn tussen de 12 en 23 en ze hebben de zorg voor een ouder, een oma of een jonger broertje. Jonge familiezoekers. Ze vinden het vanzelfsprekend wat ze doen. Praten er niet over.

Ook niet als het door overbelasting slecht met ze gaat op school. Civic Zeeburg speurt een aantal van deze jongeren op en laat ze een film maken over hun leven. De welzijnsorganisatie krijgt door dit contact een ingang naar het gezin en de achterliggende hulpvraag. Inzet van diensten als schuldhulp en maatschappelijk werk helpt de druk op de jongeren verlichten. Civic besluit deze aanpak binnen het eigen programma te borgen. Want extra middelen voor deze groep, dat zit er nu even niet in.

[Lees meer](#)

De regievoerders, of dat nu het stadsdeel is of de gezamenlijke corporaties, moeten snel knopen doorhakken. Ontwikkel de Pampuslaan tot een tweede winkelgebied op het Haveneiland. En maak van de lege bedrijfsruimte in de plint van de IJburglaan voor een deel woningen. Aart Jan van Duren van Bureau Stedelijke Planning bv maakt met zijn boodschap de tongen goed los tijdens een bijeenkomst over Leegstand en bedrijfsonroerend goed op IJburg, eind januari. Hij deed onderzoek in opdracht van Ymere. Formule-IJ spreekt met van Duren en met Wout Kranen, gebiedsmanager van Ymere. Hij verruilde op 1 maart IJburg voor de Haarlemmermeer.

[Lees meer](#)

Ze hebben elkaar gevonden omdat ze IJburg leuker, beter, completer willen maken. Hun dromen willen ze met anderen delen, maar vooral ook realiseren. 'IJburgDroomt-IJburgDoet' is hun platform. Formule IJ spreekt met een van de initiatiefnemers.

[Lees meer](#)

Water is een te weinig benutte kwaliteit van IJburg. Je zou het bijvoorbeeld prima kunnen

gebruiken voor een fietsveer richting centrum. Volgens de gemeente liggen de Oranjesluizen dan letterlijk en figuurlijk in de weg. Michiel Schaap, programmamanager bij Amvest, meent dat het ook anders kan. Via het Amsterdam-Rijnkanaal. Een poging om Amsterdam op andere gedachten te brengen.

[Lees meer](#)

Door het jaar heen organiseert elke school tal van 'extra' activiteiten. Sinterklaas, een sportdag, het schoolreisje. Daar gaan veel uren van leerkrachten inzitten. Bij basisschool Laterna Magica nemen de stagiaires van het evenementen-leerbureau veel van dat praktische regelwerk voor hun rekening. Ook de leerlingen doen mee. Het lijkt het een ei van Columbus te zijn, getuige de nominatie voor de landelijke onderwijsprijs.

[Lees meer](#)

Maureen Linthout is de gebiedsmanager voor IJburg van stadsdeel Oost. Ze heeft samen met het gebiedsteam al de nodige uren gestoken in het voorbereiden van de keuzes voor het budget 2012, die het stadsdeel later dit jaar maakt. Een Oost-breed proces onder de naam 'Samen kiezen en sturen'. Maureen probeert de typische IJburg-elementen daarin een plek te geven. Al ontkomt ze er niet aan, dat uitgangspunten van de wijk zonder scheidslijnen door krimpende budgetten onder druk staan. Ze bespeurt echter onverminderd veel energie bij alle betrokkenen en de wil om het verschil te maken en dingen aan te pakken.

[Lees meer](#)

Er zit schot in het IJburgberaad

IJburg ontwikkelt zich in een goede richting, ondanks de crisis. Tot die slotsom kwam het IJburgberaad, nu drie maanden geleden. De vertegenwoordigers van onder andere de woningexploitanten, zorg- en welzijnsorganisaties, politiek en bewoners wierpen niet alleen een blik in de toekomst, ze wisselden ook successen uit: Een zomer zonder overlast, goede samenwerking bij wijkgerichte integrale zorg, kansen op het gebied van jeugd en onderwijs en steeds meer bewoners die met initiatieven komen om IJburg prettig en leefbaar te maken. Belangrijke elementen voor deze successen: meer samenwerking, kortere lijnen, veel positieve energie en een vitale wijk. Factoren die maken dat je met elkaar slagvaardig bent.

Die kracht willen de deelnemers aan het IJburgberaad samen uitbouwen. Zij benoemden een aantal pijlers onder de agenda 2011: jeugd, ondernemende burgers,

meer doen met water en een verbeterd winkelaanbod. Formule IJ zocht voor dit nummer mensen op, die hieraan nu of in de toekomst vorm willen geven.

Agenda 2011

De basis voor een agenda 2011 is gelegd op het Beraad. Samen met Maureen Linthout -de gebiedsmanager van het stadsdeel- heb ik geprobeerd een ordening aan te brengen in het geheel van ideeën. Daaroverheen is een prioritering gelegd, uitgaande van een viertal criteria (zie kader).

De agenda 2011 van het IJburgberaad ligt klaar om definitief te worden opge maakt! Het bestuur van het IJburgberaad wordt gevraagd in te stemmen met de inhoud en de prioriteiten. Overigens worden op dit moment al tal van

onderwerpen uit de lijst aangepakt. In juni bekijken we met elkaar wat we als resultaten kunnen claimen en hoe we daarmee verder gaan. Ik ben blij met dit overzicht en de onderliggende teksten over wat er achter de onderwerpen zit. Plus de opsomming wie er mogelijk in de komende maanden de kar zullen trekken, zodat er ook op de korte termijn resultaat is te boeken.

Marktmeester top-10

De onderwerpen op deze Agenda worden door de verschillende partners binnen het Beraad getrokken en gefaciliteerd. Ook de Marktmeester heeft daarin een rol. Ik zoek daarbij naar zaken en taken die belangrijk en urgent zijn vanuit het perspectief van het 'oliemannetje' én van de mogelijke overdracht als de functie van Marktmeester in zijn huidige vorm na dit jaar verdwijnt. Noem het:

de top 10 van de Marktmeester. Die ziet er in willekeurige volgorde als volgt uit:

- * Werken aan participatie trajecten, leer-, werkervaringsplaatsen in het kader van de ingrepen in de sociale zekerheid
- * Bevorderen van sociaal ondernemerschap
- * Creeëren van platform om bestaansrecht en groeimogelijkheden van ondernemers te bevorderen
- * Overzicht en voorwaarden scheppen voor beheer van activiteitenruimten
- * Leefbaarheid in VVE complexen vergroten door delen van ervaringen
- * Meer ruimte bieden aan bewoners door inventariseren van platforms en netwerken (on- en off-line)
- * Participeren in IJburgDroomt-IJburg-Doet
- * Opbouw netwerk politie/corporaties/VVE's rond overlast en criminaliteit
- * Successen van IJburg uitdragen
- * Een juiste afronding en overdracht van het Marktmeesterschap

De verhalen in deze Formule IJ illustreren dat er schot zit in het IJburgberaad. Ik heb ze met veel plezier gelezen. Ik hoop u ook.

Stef Spigt (Marktmeester IJburg)

Om een rangorde aan te brengen in de agenda 2011 zijn de onderwerpen opgedeeld naar mate van urgentie en belangrijkheid. Wat urgent is moet nu opgelost, anders krijg je er last van. Belangrijk zijn die onderwerpen die je wilt realiseren, zonder dat ze urgent zijn. Het is de agenda voor de wat langere termijn. De matrix is opgebouwd uit vier kwadranten:

urgent/belangrijk	urgent/niet belangrijk
belangrijk/niet urgent	niet belangrijk/niet urgent

Onder andere via [site van de Marktmeester](#) is later deze maand de door het bestuur vastgestelde agenda in te zien.

Jonge familiezoekers te weinig (h)erkend

Anke van Beckhoven spreekt in plaats van over mantelzoekers -een beleidsterm - liever over jonge familiezoekers. Jongens en meiden in de tienerleeftijd die de zorg op zich hebben genomen voor een ouder, een opa of oma, een broertje met een handicap. Ze vinden doorgaans die zorgtaak iets vanzelfsprekends en ze doen het graag. Die ontvankelijkheid maakt, dat ze snel overvraagd kunnen worden. Dan ontstaat er een disbalans in de belasting van deze kinderen, vertelt de programma-manager van Civic Zeeburg. "Het is een druk die ze ervaren, maar aan de andere kant levert hun taak als familiezoeker ze ook echt wat op: erkenning, liefde".

Liever hulp van vrienden

Een kant en klare aanpak, hoe ze te ondersteunen was er niet. "We weten uit onderzoek dat er heel veel kinderen voor hun familie zorgen. We hebben vorig jaar twee jongerencoaches de wijk in gestuurd met de opdracht: zoek ze op. Hoewel ze niet echt zitten te wachten op een professional die dingen van ze overneemt, hadden die binnen een maand contact met meer dan twintig jongens en meiden uit heel Zeeburg, ook uit IJburg. Jongeren uit allerlei bevolkingsgroepen en van allerlei leeftijden. Van Beckhoven: "Het is zeker niet zo, dat meisjes automatisch sneller die rol pakken. De groep bestond voor meer dan de helft uit jongens." De jonge familiezoekers lopen niet met hun verhaal te koop. Met als gevolg, dat hun situatie niet wordt herkend op school. Maar er zijn soms wel degelijk consequenties voor hun leerprestaties. Vanwege de zorgtaken gaan ze laat naar bed en komen niet altijd aan hun huiswerk toe. Ook merkten de jongerencoaches al snel, dat veel jeugdige familiezoekers in het geheel niet van hun taak 'verlost' willen worden. Als vriendjes helpen is dat voldoende.

Alleen op zondag

Het was dus de vraag voor Civic, op welk gebied en hoe je deze jongeren ondersteunt. Op die leeftijd zijn ze moeilijk aanspreekbaar als het om problemen gaat. Je moet op zoek naar hun talenten. Met de hulp van cineast Sam Reiziger maakte de groep een serie filmportretten over henzelf en hun situatie. Ook organiseerden ze samen een conferentie voor de dag van de mantelzorg, november vorig jaar. Daar waren onder andere stadsdeelpolitici en ambtenaren. De jongeren deden dat allemaal op de zondagmiddag. Op andere dagen ontbrak de tijd. In dat proces formuleerden ze ook hun eigen wensen. "Ze zien wel degelijk dat ze moeite hebben met nee zeggen en daardoor grenzen overschrijden. Dus ze wilden een workshop om iets aan die grenzen te doen. Empowerment." constateert Anke van Beckhoven.

Steun aan het gezin

Als het vertrouwen er eenmaal is, ontstaat er langzaam maar zeker een ingang naar het gezin. Een onverwachte mogelijkheid voor Civic Zeeburg om meerdere diensten te ontsluiten en het gezin en daarmee de kinderen te ontlasten. Van Beckhoven: "Wat je dan tegenkomt is niet zoveel anders dan bij al die andere kwetsbare families in deze wijk: schulden, slechte huisvesting, problemen met instanties."

Ze is heel enthousiast over de aanpak en over wat het oplevert. "Andere organisaties kunnen die keuze ook maken. Jonge familiezoekers zijn er over 10 jaar nog, het is iets van alle tijden. Het zou interessant zijn om te kijken wat bijvoorbeeld het IJ-office daarin kan. We zijn in die gezinnen geen case-managers tegengekomen. Ook via Jeugdzorg krijgen we geen signalen. Het is wel belangrijk voor een goede aanpak, dat je als organisatie beschikt over een breed aanbod met meerdere disciplines. Dat voordeel hebben wij."

Nu elk jaar een nieuwe groep

Anke van Beckhoven hoopt vurig, het thema van de jonge familiezoekers terug te zien op de 2011 agenda van het IJburg-beraad. "Vooral omdat het nu zo onzichtbaar is. Die jongeren lopen niet een met stempel op het voorhoofd met 'mantelzoeker'. Je moet getraind worden om ernaar te vragen en je moet outreachend aan de slag. Het is tot nu toe niet gelukt om dat met scholen op te zetten. Ik zou graag met het IJburg College een poging daartoe doen. Dat lijkt me waanzinnig interessant."

Civic Zeeburg heeft besloten de succesvol gebleken aanpak te borgen binnen het bestaande aanbod. "Extra middelen krijg je niet in deze tijd. Daarom hebben we het opgenomen als een vast onderdeel in het jeugdprogramma. Jaarlijks starten we met een nieuwe groep jongeren. We snappen nu beter wat er in hun wereld omgaat. Het doel blijft hetzelfde: naar boven halen hoe wij hen kunnen ondersteunen. We hebben daar, als resultaat van het eerste project, ondersteuning van het gezin als expliciet doel aan toegevoegd." Het tweede project is begin dit jaar van start gegaan.

Niemand zit er vanachter zijn stropdas

'IJburgDroomt-IJburgDoet' verbindt bewoners en personen die beroepsmatig bij IJburg zijn betrokken. Hun verschillende achtergrond en invalshoeken ervaren ze eerder als een stimulans dan als rem. "We hebben allemaal een geschiedenis met het eiland. Dat is het vertrekpunt." vertelt Paul Engel, een van de deelnemers van het eerste uur.

"Niemand zit bij ons aan tafel vanachter zijn stropdas. We proberen in de bijeenkomsten een vrije ruimte te creëren waarna je een dag later in je professionele rol kunt bekijken wat je voor elkaar kunt betekenen. Daarom hebben Linda Vosjan en ik al meteen de Marktmeester erbij betrokken. Daarmee kun je burgers laten aanhaken bij de thema's van de geïnstitutionaliseerde partijen."

De deelnemers aan IJburgDroomt-IJburgDoet komen binnenkort voor de zesde keer bij elkaar. Engel: "Voor de eerste bijeenkomst hebben we veertig mensen uitgenodigd. De meesten kwamen en het was een feest der herkenning. De keer daarna zijn we meer de diepte ingegaan, nadat Michiel Schaap ons mee had genomen de straat op. Eind vorig jaar was er een ontmoeting met ambtenaren van stadsdeel Oost. Voor de politiek is het in dit bezuinigingsklimaat natuurlijk extra interessant om aan te sluiten bij burgers die willen ondernemen."

Droom-agenda en doe-agenda

Steeds borrelen er nieuwe gedachten naar boven en sluiten zich 'dromers' aan als gevolg van hoort zegt het voort. Maar de oudkomers willen verder. De oplossing daarvoor ligt in de formule van de

twee snelheden. "Er zijn nu verschillende agenda's. De droom-agenda, bijeenkomsten waarin het alleen gaat om het delen en beleven

van elkaars dromen. Via de doe-agenda diepen we een onderwerp uit in zogenaamde versnellingskamers." Voor die doe- bijeenkomsten liggen er diverse plannen op tafel. Ieder met een eigenaar.

-GAS staat voor het cultureel inbrenghuis van Jabik de Vries en Joost Verhaak. Een pand waar wijkbewoners hun culturele aspiraties kwijt kunnen. Voor wie de geschiedenis van de wijk kent: Het Blauwe Huis met een twist. Zo biedt het een podiummogelijkheid aan de op IJburg gehuisveste conservatoriumstudenten. Paul Engel ziet GAS als een eerste proeve van bekwaamheid. Er ligt een projectopzet en nu gaat het erom of je erin slaagt samen met de woningbouwvereniging deze gezamenlijke droom te realiseren.

-Annette Oudejans van basisschool Laterna Magica is van mening dat IJburg onvoldoende is ingericht op co-ouderschap. Dat geldt voor de woningen, maar ook qua opvang moet er meer gebeuren. Nu verlaten na een scheiding meestal

de vrouwen het eiland. Hoe je daarop invloed krijgt zal in een van de versnellingskamers worden onderzocht.

-Wandelen en fietsen over je eigen eiland en zo tegelijk de ogen en oren worden van de wijk. Jan Erik Burger en Linda Vosjan verbinden met hun droom, het genieten van alles wat IJburg te bieden heeft, met de praktische mogelijkheid voor een wijkscan en het verhogen van de verkeersveiligheid.

-Harold Klaassen is internetondernemer en wil met zijn 'sociale brigade' de moderne media gebruiken om wat zich op straat en buurtniveau afspeelt te verbinden met algemene thema's rond IJburg.

IJburg roert zich

Het zijn vaak ideeën die appelleren aan het 'wij van IJburg' gevoel. Paul Engel constateert dat dit vooral aanwezig is bij witte tweeverdieners. "Ook bij IJburgDroomt-IJburgDoet hebben we tot nu toe geen aansluiting kunnen vinden met IJburgers, afkomstig uit andere culturen of met bewoners met een beperking."

Toch overheerst bij hem het positieve gevoel. "IJburg roert zich en we hebben in de afgelopen tijd veel mensen ontmoet die daarover in gesprek willen. Ik kijk er echt naar uit om die inspirerende gesprekken over onze dromen te vertalen in doen."

In nog geen jaar tijd hebben de deelnemers aan IJburgDroomt-IJburgDoet een veelheid aan ideeën met elkaar gedeeld. Een greep uit dat dromenpakket: moestuinen, steun aan lokale ondernemers, leegstaande panden, levendigheid op de IJburglaan, ont-snippering, het gezamenlijk zonnepanelen inkopen, het nieuwe werken, co-ouderschap, een festival in de haven, het 'merk' IJburg, microfinanciering, ruilhandel, een inbrenghuis-voor-cultuur, een 'IJlab', het Inspiratiehuis, wandel- en fietsroutes om de verkeersveiligheid te versterken, een veelheid van digitale platforms.

Annette Oudejans heeft een niet alledaagse functie op basisschool Laterna Magica. Ze is regisseur van het evenementen-leerbureau. Dat zorgt voor de uitjes, feestjes en andere leuke dingen in en buiten de groep. **Leerkrachten hebben zo hun handen vrij voor het lesgeven.**

Waar komt het idee voor een evenementenbureau vandaan?

Ik heb ervaring met tv- en filmproducties. In die wereld wordt veel werk uitbesteed. Het viel me direct op, dat als er op school iets wordt georganiseerd, leerkrachten dit altijd doen in de pauze en in hun vrijetijd. Ik dacht: waarom zetten ze geen stagiaires in? Zij moeten dat praktische werk vanuit hun opleiding leren. Ik ben hier op school begonnen

Voor directrice Annette van Valkengoed is het belangrijk dat de school wortelt en verankerd is op IJburg. "Het past binnen onze filosofie. We laten kinderen zoveel mogelijk in de werkelijkheid leren, de kinderstages zijn hier een mooi voorbeeld van. De Engelsen zeggen: it takes a village to raise a child. We hebben die buurt dus keihard nodig. Annette Oudejans is degene die daarvoor de contacten legt en versterkt."

Laterna Magica gaat uit van wat kinderen kunnen. Centraal staat het opbouwen van interesses. "Het gaat ons vooral om kennis die je in meerdere situaties kunt gebruiken. Wij noemen dat wendbare kennis. Een voorbeeld: het aanleren van historisch besef, zodat je de gebeurtenissen kunt plaatsen en niet alleen de jaartallen weet."

De organisatie en inhoud van het onderwijs is daarop aangepast. Je zoekt bij Laterna Magica tevergeefs naar klaslokalen. Het gebouw is opgedeeld in units (mini-schooltjes) van 300 m2 met, al naar de behoefte, afsluitbare ruimtes: voor atelier of theater of als studeerplek of ruimte waar de kinderen in groepjes les krijgen.

Evenementen-leerbureau neemt de meester of juf werk uit handen

als directie-managementassistent, maar zij gaf me alle ruimte dat idee uit te werken en ook daarna mijn volledige 20 uur bezig te zijn met het evenementenbureau.

Hoe heb je het ingepast binnen het onderwijs?

Je hebt iemand nodig die in de school de kinderen en de studenten helpt om aan dat leren vorm te geven. Die begeleiding zit verankerd in mijn functie. Ik kan op mijn beurt terugvallen op een collega-opleider die zowel de leeraspecten, als het begeleiden van leerkrachten en stagiaires in zijn pakket heeft. Daarmee geef je het idee de stevigheid die het nodig heeft.

Inhoudelijk is het belangrijk, dat deze vorm van leren een basis krijgt door de hele onderwijsskolom heen, van basisschool tot hbo. Ik ben daarvoor coalities aangegaan met het IJburg College en met het praktijkbureau van de Hogeschool van Utrecht. Hun afdeling Cultu-

rele Maatschappelijke Vorming is sterk gericht op organisatie. Zij waren gelijk enthousiast. Er lopen nu twee CMV studenten stage bij ons, plus drie studenten van de PABO.

Angela Kroon is CMV stagiaire. Ze vindt vooral de variatie in wat ze doet aantrekkelijk. "Je leert omgaan met kinderen" zegt ze. "Je neemt ze ook mee in hoe je een project opzet. Dat maakt het evenementen-leerbureau voor mij een prima leerschool."

Wat is er tot nu toe georganiseerd?

Dat is al een behoorlijke lijst. Van grote evenementen tot de inkopen voor het schoolreisje. Het evenementen-leerbureau was actief bij de sfeerproeverij, een kleine Parade in het Diemerpark, de sportdag, schoolkamp en het ouderschoolfeest. Voor het eigen team verzorgen we deze week een filmavond met onderwijsfilms in Vrijburcht.

lees verder →

Annette van Valkengoed (links) en Annette Oudejans

vervolg: Evenementen-leerbureau neemt de meester of juf werk uit handen

We leggen van ieder evenement een draaiboek aan, er zijn foto's en er is een evaluatieformulier. Zo bouw je een archief wat je gebruikt als er bijvoorbeeld een leraar komt met de vraag om een kamp te organiseren. Wij leveren dan de suggesties en doen vervolgens het regelwerk.

Ik vond de Sinterklaasintocht het evenement waar alles in elkaar paste en waarbij allerlei netwerken bij elkaar kwamen. De schoonheidssalon schminkte de Pieten, theateraal IJburg gaf les aan de leerlingen van de Pietenacademie van het IJburgcollege, de dominee was Sinterklaas, de boot kwam van de Harbour Club en de Marktmeester steunde met een donatie. Het is vast en zeker een voedingsbodem voor meer.

Doen ook de leerlingen actief mee?

Bij elk evenement betrekken we kinderen. Als proef hebben twee bovenbouwleerlingen geholpen bij de intocht van Sinterklaas. Ze moesten bellen om dingen te regelen. Hoe je dat doet, leerden ze van de HBO-stagiaires. Ze waren super enthousiast. Het mooiste was

natuurlijk dat ze op de dag zelf overal met hun neus bovenop stonden. Het was echt hún intocht.

Welke rol spelen de ouders?

Wij boffen met een enorm betrokken groep ouders. Maar er zijn op IJburg nogal wat tweeverdieners. Hun ruimte om structureel dingen op school te doen, is meestal beperkt. Met wisselingen en afhakers als gevolg. Door het evenementen-leerbureau hebben we nu door het jaar heen per unit genoeg aan één evenementenouder, naast wat extra handen op de dag van de activiteit. Dat gaat veel beter.

Profiteert de wijk mee?

Nu we intern stevig zijn geworteld, kijken we met het evenementenbureau ook richting wijk. Als we eens per jaar een wat commerciëler evenement voor de wijk doen, kan er wat van het geld terugvloeien dat door de school in het evenementenbureau is gestopt, zoals de stagevergoedingen.

We denken ook na, over het opzetten van een ondersteuningsbureautje. Waar-mee je letterlijk de leerkrachten allerlei

werk uit handen neemt: kopiëren, lamineren, kleine klusjes. Het zou iets kunnen zijn voor scholieren die vanuit het (v)mbo een stage zoeken.

Gezien het succes: elke school een evenementenbureau?

We worden benaderd door veel scholen die dit ook willen, maar niet weten hoe. Je ziet wel, dat veel scholen de armslag missen om zo iets op te zetten. Dan is het toch weer de leerkracht die voor de organisatie opdraait. Voor de intocht van Sinterklaas kon ik alleen maar in de pauze overleggen met collega's van andere scholen. Op andere momenten ontbreekt domweg de tijd.

De overheid beschouwt onderwijs als ingang naar buurtparticipatie. Dat is leuk bedacht, maar niet als niemand daar tijd voor heeft. Ik hoop dat ons idee van het evenementen-leerbureau daarin iets verandert. De nominatie voor de landelijke onderwijsprijs is een mooi begin!

“

Met de fiets over het water naar het Centraal. Dat is beslist geen luchtfietsrij. Het kan. Ga kijken in Rotterdam. Ze hebben daar een heel slimme oplossing met een snelle, wendbare catamaran die als het ware over de Maas zigzagt en richting Dordrecht op verschillende plaatsen aanlegt. Er gaan 100 fietsen op. Je kunt zomer en winter varen, want je zit binnen. Met een tarief vergelijkbaar met wat je voor de tram plus de fiets betaalt heb je een geweldige uitbreiding van het openbaar vervoer. IJburg heeft met lijn 26 een uitstekende verbinding met de stad, maar fietsen en kinderwagens kunnen maar mondjesmaat mee. En de Nesciobrug brengt je naar Oost brengt, hoewel de meeste mensen toch richting centrum willen.

Ik probeer op veel plekken dit verhaal kwijt te raken, maar proef vooral bij de gemeente weerstand. Ze studeren op een verbinding vanuit de haven van IJburg via de Oranjesluizen. Dan zit je gelijk al met een probleem. Die sluis is van Rijkswaterstaat en die hebben geen zin om mee te werken. Ze hebben daar geen enkel belang bij. Het Havenbedrijf ligt dwars omdat ze vinden dat het IJ veel te druk bevaren wordt. Dan zeg ik maar weer: ga kijken

in Rotterdam. Waarom is daar wel al dat water in gebruik voor snelle veerponten en watertaxi's en hier niet? Een watertaxi naar het nieuwe filmmuseum, dat wordt een wereldsucces.

Bij DRO dromen ze van een hovercraft die bij de sluisen het land opgaat en dan weer terug het water in. Leuk bedacht, maar krijg er het geld maar eens voor in deze tijd. Die sluisen, daar moet je niet langs willen. Het hoeft ook niet.

Kijk op de kaart. Het kan gewoon, zonder sluis, via het Amsterdam Rijnkanaal. Met de fiets kun je daar vanuit IJburg gemakkelijk komen door het Diemerpark. Je trapt 500 m, dan zit je lekker op de boot, je fietst weer een stukje en je staat op de Dam of het Leidseplein.

Ik wil graag helpen het idee van een fietsveer over het Amsterdam Rijnkanaal te verwezenlijken, maar dat is in deze stad zo ingewikkeld. Je weet nooit precies waar de tegenkracht zit. Het zal een kwestie worden van langzaam de geesten rijp krijgen. Dus ik ga het gewoon bij steeds meer mensen proberen. En alles wat ik kan gebruiken, zoals een IJburgeraad, dat is meegenomen. Ik praat binnenkort met de stadsdeelwethouder Oost en heb gesproken met de wethouder in West. Een

veerverbinding vanuit de Houthavens naar het centrum past goed in het 10 puntenplan van de coalitie in dat stadsdeel. Wie weet begint de victorie dus wel van de andere kant. Ook Noord en Diemen zijn mogelijke geïnteresseerden. Als ik over dit plan vertel, is er eerst verbazing en vervolgens enthousiasme over het feit dat je zonder hinderpalen richting stad kunt varen.

Het zou leuk zijn als de bewoners van IJburg zich

zouden laten horen, tenslotte zijn dat gewoon kiezers. Die moeten zich niet laten beetnemen door een ambtelijk apparaat dat zegt: nee sorry, die sluisen, dat gaat niet. Bespottelijk. Het kan immers zonder.

Michiel Schaap

”

“Er is de energie om het verschil te maken”

“IJburg kent niet de traditie van het praten met de buurt, die je elders in Oost wel hebt. Daar is van oudsher contact tussen stadsdeel en buurtbeheergroepen. Door de snelheid waarmee het huidige proces zich moet voltrekken, is het moeilijk om alle vragen breed in de wijk neer te leggen. Ik vind dat jammer, maar je moet realistisch zijn. Dit is een eerste ronde, volgend jaar zijn er nieuwe kansen om het nog beter te doen.”

Sturen met partnerschap

Maureen Linthout, gebiedsmanager voor IJburg van stadsdeel Oost, is dus op een andere manier actief om haar input uit het gebied te halen. “Ik ben ervan overtuigd dat je niet alleen stuurt met geld, maar ook met partnerschap. Vooraan in het werkplan voor IJburg staan daarom de belangrijkste thema’s uit het IJburgberaad. Daar zijn een aantal heel duidelijke onderwerpen geagendeerd. Ook hebben we een gesprek gevoerd

met een bewonersnetwerk dat steeds actiever wordt: IJburg droomt-IJburg doet. Zij hebben de handschoen opgepakt en een bijeenkomst georganiseerd over onze vraag: waar willen we met IJburg heen. Dat was ontzettend leuk. Het bruist en borrelt in die club, maar ze beseffen en geven aan, dat zij maar een deel zijn van het verhaal. Natuurlijk hebben we ook informatie opgehaald bij de Marktmeester en bij andere contacten in de wijk.”

Kijkend naar de bronnen valt op dat het basisonderwijs goeddeels ontbreekt.

“We gaan daarmee, ook vanuit het gebiedsmanagement, aan de slag. We zoeken contact met de basisscholen en we willen het gesprek aan, hoe ze hun rol naar de wijk kunnen uitbouwen.”

Elan tegenover bezuiniging

Het ontwikkelen van visie en nieuw elan laat zich lastig combineren met de achterliggende bezuinigingsboodschap. Maar Maureen Linthout is van het type van het glas halfvol. “Anders is het niet werkbaar. Ik krijg hierdoor de gelegenheid om goed te verkennen wat er speelt, te prioriteren en om zichtbaar te worden binnen mijn eigen organisatie. Bij de omslag van lijn- naar gebiedsorganisatie heb je kennis nodig van wat er intern gebeurt om te weten waar je op bewegingen kunt aansluiten én je moet weten van externe signalen, zodat je de collega’s iets te bieden hebt. Want je moet in alles en altijd je organisatie meenemen, ook je bestuurder. Als je die twee elementen bij elkaar kunt brengen, pas dan krijgt het kracht.”

Een van de dingen die Maureen mee terug neemt naar haar collega’s, is de breed gedeelde behoefte om iets te doen aan de levendigheid en aan gebiedspromotie voor de wijk. “Ik hoor dat in het kader van de leegstand van bedrijfsonroerend goed. Maar ook bij

ondernemers op het Steigereiland die met elkaar een designstrip ontwikkelen. Hun boodschap: er is hier iets bijzonders aan het ontstaan. Help ons, om dat aan de buitenwereld te vertellen. Ik let erop, dat zo’n signaal niet in de organisatie blijft hangen en koppel het aan de planvorming voor de gebiedspromotie. “

Actieve rol stadsdeel

De opzet als wijk zonder scheidslijnen maakt IJburg uniek ten opzichte van de andere delen van Oost. Het is het onderliggende idee onder het IJburgberaad, al wordt het begrip minder breed geafficheerd dan enige tijd geleden. Partijen zitten in een fase van evaluatie en het doorontwikkelen van deze manier van samenwerken tussen de zorgpartijen. Maureen Linthout vindt het een gedeelde verantwoordelijkheid, dat het een kloppende praktijk wordt. Daarnaast heeft het stadsdeel ‘een opgave in de openbare ruimte’. Zorgen dat de fysieke

[lees verder](#) →

Het werk van de gebiedsmanager

De gebiedsmanager beheert voor het stadsdeel de agenda van het gebied cq de wijk.

Samengevat komt dat neer op:

- het bewaken en afstemmen van de samenhang in de wijk, zowel bij wat er gebeurt vanuit de wijk zelf, als door het stadsdeel
- strategische sturing geven door prioriteren en aanjagen
- het kennen en bijhouden van het netwerk, de vitale coalities

Sinds de fusie zet het stadsdeel Oost in op gebiedsgericht werken en zijn er zeven gebiedsmanagers. Daarnaast kent het stadsdeel participatiemakelaars. Deze ondersteunen ideeënrijke bewoners in hun rol als ‘producent’.

vervolg: “Er is de energie om het verschil te maken”

hinderpalen worden geslecht. “We kunnen dat echt niet allemaal in één keer realiseren. Hetzelfde geldt voor het activiteitenprogramma voor kwetsbare groepen. Ik vind wel, dat het stadsdeel de actieve rol moet voortzetten die het daarin nu heeft.”

Er is veel contact tussen gebiedsmanager Linthout en Marktmeester Stef Spigt. “We onderzoeken in opdracht van het IJburgberaad welke verbindende rol er na 2011 nog nodig is en wat daarvan vanuit het gebiedsmanagement kan worden gedaan en wat niet. In de praktijk gaat het nu zo, dat Stef en ik per onderwerp bekijken hoe we de taken verdelen. Ik probeer daarbij zoveel mogelijk kennis van Stef overgedragen te krijgen.”

IJburg op een kantelpunt

De gebiedsmanager constateert dat IJburg zich op een kantelpunt bevindt. Na de eerste periode waarin iedereen keihard aan het rennen was om de wijk uit de grond te stampen, zie je nu dat het leven op IJburg centraal komt te staan. Er is veel potentie om daaraan te bouwen. “Bewoners hebben het in zich om een actieve rol te spelen aan de productiekant, het neerzetten en draaiende houden van activiteiten. Het IJburg College wil projecten in de buurt opzetten met zijn leerlingen. De sportschoolhouder organiseert, naast zijn eigen programmering, incidenteel in opdracht van het stadsdeel activiteiten voor jongeren. Naast partners als Civic spelen zij een rol bij het vorm geven aan de civil society. Door te werken met andere partijen kun je nieuwe kwaliteiten inbrengen. Dat je daaraan ruimte biedt, past geheel in het denken van het stadsdeel.”

Zichtbare dynamiek

Maureen Linthout realiseert zich, dat de gebiedsmanagers niet altijd datgene zullen krijgen waarop ze hebben ingezet als later dit jaar de afweging plaatsvindt op het niveau van het stadsdeel. “Vanuit het perspectief van IJburg willen we meer geld voor de jeugd in de wijk. Het is maar zeer de vraag of de gevraagde inzet er ook daadwerkelijk komt. Elders in Oost speelt die urgentie ook.” Ze is desondanks positief over de toekomst van IJburg. “Er is de energie bij alle betrokkenen om verschil te maken, om dingen aan te pakken, uit de kinderschoenen te stappen en door te gaan in de ontwikkeling. Bij vlagen zie je echt de dynamiek van: we gaan het doen. Zoals rond de haven waar het deze zomer zeker zal gaan knallen. Tegelijk zijn er problemen. Die zijn altijd taai en daar komen we echt niet zomaar vanaf. Dat is ook de werkelijkheid. Het bestaat naast elkaar.”

‘Samen kiezen en sturen’

Het traject droeg lang het etiket gebiedsvisie. Nu heet het ‘Samen kiezen en sturen’. Het doel is om, voor de 31 buurten in Oost en het stadsdeel als geheel, een investeringsprogramma voor 2012 te maken. Als onderlegger voor de verdeling van de schaarser wordende financiële middelen. Ambtenaren maken bij deze invuloefening gebruik van het format van de stedelijke programmabegroting. Dat doet niet af aan het feit, dat het vooral gaat om kennis van wat er op buurtniveau nodig is. Op IJburg speelt het onderscheid in buurten niet zo sterk. Veel plannen en de uitvoering daarvan hebben betrekking op de gehele wijk. Overigens onderscheidt het stadsdeel wel een viertal buurten: Steigereiland, Haveneiland Oost en West en de Rieteilanden.

‘Wensdenken’ ten grondslag aan leegstand bedrijfruimte

Kranen en van Duren: Je moet voetjes in gang zetten

In 2010 ondervindt Ymere aan den lijve dat de situatie in het onroerend goed op IJburg verslechtert. De corporatie is op dat moment de grootste eigenaar van bog op IJburg. Wout Kranen is bij Ymere de gebiedsmanager voor IJburg: “We waren dus aan onze stand verplicht om trekker van dit probleem te worden. Dat heeft geresulteerd in de opdracht aan Bureau Stedelijke Planning. Aart Jan van Duren deed de uitvoering.”

Zowel van Duren als Kranen zien het grote volume aan bedrijfsonroerend goed als een van de boosdoeners. Het is het gevolg van de stedenbouwkundige opzet. Aart Jan van Duren spreekt van ‘wensdenken’. “De plint kreeg een invulling met niet alleen woningen maar ook met bedrijven en -onder voorwaarden- winkels. Iets van twee per blok en beperkt van oppervlak (350-500 m2) om te voorkomen dat zich supermarkten zouden vestigen op de IJburglaan, buiten het winkelcentrum om.”

Wees realistisch als ondernemer

Een gemengde invulling kom je vaker tegen. Alleen is op IJburg veel meer

bedrijfsruimte gerealiseerd dan in de gemiddelde Vinex-wijk. Want dat is IJburg sec gezien. Al wordt het je niet in dank afgenomen als je dat zegt, weet van Duren. “Voor zo’n volume aan ruimte is er geen markt. Niet in de wijk zelf, met z’n zzz-ers, noch daarbuiten. Daar zien ze IJburg toch vooral als woonwijk. Bovendien heeft de markt voor kantoor-tjes een behoorlijke knauw gekregen door de crisis en door het fenomeen van werken op afstand. Daarnaast speelt de opkomst van de webwinkel -populair bij het type mensen dat op IJburg ruim vertegenwoordigd is- en met een aanbod dat concurreert met dat van veel zelfstandige kleine winkeliers. Wees daarom

Aart Jan van Duren

Wout Kranen

realistisch als ondernemer. Je vindt op IJburg bewoners die wat te besteden hebben, dat klopt. Maar die zijn kritisch op wat ze kopen en ze hebben met afstandsoverbrugging geen enkele moeite. Die zijn niet aangewezen op dat ene winkeltje op de IJburglaan. Toch is dat je doelgroep, je basis. Als het je daar niet mee lukt, lukt het je ook niet met wat daar bovenop komt.”

Zet bedrijfsruimte om in woningen

Wout Kranen vindt, dat er op dit moment te weinig flexibiliteit is om te kunnen meeveren met de ontwikkeling

lees verder →

vervolg: Je moet voetjes in gang zetten

van de wijk. Hij ziet het omzetten van een deel van het bedrijfsnonroerend goed in woonruimte als de enige oplossing. Van Duren is het met hem eens, met een kanttekening. "Als je IJburg wenst te zien als stedelijke woonwijk, accepteer dan dat het decennia en generaties duurt voor die zijn vorm krijgt. Dat wisselt voortdurend. Van wonen, naar ambacht, naar winkel en vervolgens opnieuw naar wonen. Kijk naar de Jordaan of de Staatsliedenbuurt. Geef in ieder geval de IJburglaan, de doorvoerader, een gemengde bestemming."

Parkeerprobleem schreeuwt om oplossing

Beide zijn van mening dat je het Haven-eiland in kwalitatieve zin moet versterken. Een probleem dat daarbij om een oplossing schreeuwt is het parkeren. Wout Kranen: "Ga eens met een teller bij de Maxis staan. Dan zie je hoeveel potentiële omzet er van IJburg weglekt. Iemand die boodschappen doet wil geen gedoe. Zorg daarvoor. Dat begint bij een parkeerplek." Aart Jan van Duren: "Verder zou mijn voorstel zijn om op de Pampuslaan iets nieuws te maken, met een derde supermarkt als trekker. Anders overleeft het winkelbestand dat er nu zit het op termijn niet. Je moet voetjes in gang zetten waardoor anderen meeprofiteren. Dan kan daar op termijn

een aantrekkelijke tegenhanger ontstaan van het door de grote ketens gedomineerde aanbod op het Centumeiland. Zoiets als nu Loods 6 op de KNSM laan is, ten opzichte van winkelcentrum Brazilië."

Er liggen kansen

De bijeenkomst eind januari onder de vleugels van het IJburgberaad, met veel ondernemers en een presentatie door van Duren, zet het nodige in beweging. Wout Kranen is hoopvol gestemd. "Er liggen kansen. Ondernemers willen iets doen, bewoners/eigenaren hebben er belang bij, dat hun vastgoedwaarde zich positief ontwikkelt. Die is direct gelinkt aan de levendigheid en de leefbaarheid."

Maar er moet meer gebeuren. "Je moet alles ter discussie willen stellen. Ook de met dat wensdenken gevoede ideeën voor IJburg 2. Anders ontstaat daar straks hetzelfde probleem. Kijk naar wat je nu al op het Haven- en Steigereiland kunt realiseren. Concentreer de kleinere winkels en voorzieningen daar waar je nu leegstand hebt en laat die nieuwe achterliggende wijken, waar men mikt op particulier opdrachtgeverschap, toch vooral woonwijken worden. Doe je dat niet, dan is uiteindelijk is het gevaar dat je het imago van IJburg als woonwijk onderuit haalt. Hoe meer bordes met Te koop in een wijk, hoe slechter het gaat. Ik vind het een enorme winst, dat de stadsdeelwethouder zegt die discussie aan te willen."

Contactpersonen

Marktmeester IJburg, Stef Spigt

stef.spigt@marktmeester-ijburg.nl . Telefoon: 06 21 59 61 89

Dienstverlening en Zorg IJburg; IJ-office, Marianne van den Bogart

mvandenbogart@osiragroep.nl . Telefoon: 020 495 22 43

Stichting ViiA, Nynke Ypenga

n.ypenga@viia.nl . Telefoon: 020 495 22 50 of 06 46 39 84 18

Klantenadviseurs stichting ViiA

klantadviseur@viia.nl . Telefoon: 020 495 22 55

Projectbureau IJburg, Lia de Lange

l.delange@dro.amsterdam.nl . Telefoon: 020 552 95 54

Buurtregisseur politie, Simon Gelens

simon.gelens@amsterdam.politie.nl . Telefoon: 0900 - 8844

Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra, Stella Zonneveld

szonneveld@sag-amsterdam.nl . Telefoon: 020 495 22 54